

ΑΛΛΟΔΑΠΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΕΨΗ

Το τρέχον τουριστικό έτος φαίνεται να εξελίσσεται από απόψεως αφίξεων, σε πολύ καλό, πιθανότατα δε και σε εξαιρετικό. Η πιθανότητα να υπερβεί η αύξηση των αφίξεων την αισιόδοξη προγενέστερη πρόβλεψη του ΙΤΕΠ (Νοέμβριος 2005 – Μάιος 2006) είναι πολύ μεγάλη.

Οι ανοδικές τάσεις του διμήνου Ιουνίου – Ιουλίου υπήρξαν ιδιαίτερως ισχυρές. Ο μέσος ρυθμός αυξήσεως των αεροπορικώς αφιχθέντων ήταν 8,3% τον Ιούνιο και 8,8% τον Ιούλιο, με βασικό χαρακτηριστικό μια ομόρροπη και κατ' ουσίαν ομοιογενή σε ισχύ αύξηση σε όλους τους μείζονες τουριστικούς προορισμούς της χώρας. Ο ρυθμός από (+)3,2% το 5μηνο Ιανουαρίου – Μαΐου αυξήθηκε σε 8,1% το επτάμηνο¹. Είναι αξιοσημείωτη η ανάκαμψη στην τουριστική περιοχή των Ιονίων Νήσων – η οποία κατά τα πρόσφατα έτη γνώρισε ανησυχητική οπισθοδρόμηση. Για το επτάμηνο Ιανουαρίου – Ιουλίου η αύξηση είναι της τάξεως του 3,5 έναντι (-)0,7 της ίδιας περιόδου του 2005. Στα νησιά του Βορείου Αιγαίου η ανάκαμψη είναι αρκετά ισχυρή (+7,3% έναντι (-)4,7% το 2005). Το ίδιο δε πρότυπο παρατηρείται, κατά μη στατιστικές πληροφορίες, και στον προσφιλή προορισμό των Κυκλάδων.

Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι τα συναλλαγματικά στοιχεία, στα οποία καταγράφεται βασικώς η επίδοση του αλλοδαπού τουρισμού, υστερούν σε μεγαλύτερο βαθμό, απ' όσον θα ανέμενε κανείς, έναντι των αφίξεων. Συγκεκριμένα, για το 5μηνο Ιανουαρίου – Μαΐου 2006 οι τουριστικές συναλλαγματικές εισπράξεις παρουσίασαν μείωση 4% έναντι αυξήσεως κατά 3,2% των αφίξεων κατά την ίδια περίοδο. Βεβαίως, υπάρχουν αγνώστου κανονικότητας χρονικές υστερήσεις στις συναλλαγματικές εισπράξεις και ενδεχομένως αυξημένο στατιστικό σφάλμα, λόγω της νέας μεθόδου υπολογισμού, ωστόσο, η διαφορά 7 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ των ρυθμών μεταβολής αφίξεων και συναλλαγματικών εισπράξεων δεν αποτελεί εξέλιξη, την οποία επιτρέπεται να αγνοήσουμε ελαφρά τη καρδιά. Η υστέρηση αυτή των συναλλαγματικών εσόδων προσλαμβάνει ιδιαίτερη σημασία ενόψει της εντυπωσιακής ανάκαμψης των αφίξεων αμερικανών και ελληνοαμερικανών από τις ΗΠΑ.

¹ Για την περιοχή Πρωτευούσης δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον Ιούλιο. Ωστόσο, η συμπερίληψη των, με βάση τις ενδείξεις του εξαμήνου, δεν πρόκειται να αλλάξει την εικόνα.

Η διάσταση μεταξύ αφίξεων και συναλλαγματικών εισπράξεων δεν είναι εύκολο να ερμηνευθεί χωρίς αντίστοιχα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, είναι δε συνετό να αναμείνομε και τα στοιχεία των μηνών Ιουνίου – Ιουλίου για την συναγωγή στερεών συμπερασμάτων. Θα μπορούσε, παρά ταύτα, να ενοχοποιηθούν για την διάσταση αυτή η επέκταση του “All Inclusive”, οι “βιαστικές” χαμηλές τιμές κλεισίματος των καταλυμάτων και, ίσως, σε πολύ μικρότερο βαθμό η διαχρονικώς συντελούμενη μείωση του μέσου αριθμού διανυκτερεύσεων ανά άφιξη.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι ο πλεονάζων ενθουσιασμός, καθ’ ο κακός σύμβουλος, έχει οδηγήσει σε ομοίως πλεονάζουσα ανευθυνότητα από πλευράς ικανού τμήματος των τουριστικώς επιχειρούντων. Δημοσιοποιούνται καθημερινώς περιστατικά δυσφημίσεως, ο ρόλος των οποίων στην δημιουργία, για μια ακόμη φορά, κακής εικόνας για τον ελληνικό τουρισμό δεν επιτρέπεται να υποβαθμίζεται. Αν οι τουριστικοί επιχειρηματίες δεν θέλουν να κατανοήσουν πού βρίσκεται το μακροπρόθεσμο συμφέρον τους, κάποιος πρέπει να το υπενθυμίσει σ’ αυτούς. Δεν χρειάζεται γενίκευση των κακών συμπεριφορών για να ακυρωθεί σε μεγάλο βαθμό το προσδοκώμενο αποτέλεσμα από την προβολή και διαφήμιση, αλλά και προϊούσα αναβάθμιση των υποδομών.

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως φαίνεται να περιορίζεται στην είσπραξη του “χαρατσιού” 2% επί των εσόδων (!) (όχι των κερδών) των ξενοδοχείων και στην ικανοποίηση της ολιγαρκείας τους να συμβιβάζονται με την διαχείριση κοινοτικών κονδυλίων. Η μόνιμη δυνητική πηγή δημιουργίας πλούτου και ευκαιριών απασχολήσεως, όπως είναι ο τουρισμός, δεν τους απασχολεί. Ούτε κοκκινίζουν όταν διαβάζουν τις απόψεις των τουριστών για τα δυνατά και αδύνατα σημεία ενός προορισμού, από τις οποίες προκύπτει ότι τα ήκιστα ικανοποιητικά στοιχεία είναι η καθαριότητα και οι συνθήκες υγιεινής που αποτελούν κατ’ εξοχή ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

Με άλλα λόγια, το τουρισμός μας, δηλ. η θάλασσά μας, ο ήλιος μας, η πολιτισμική μας παράδοση (στα οποία, ατυχώς, γίνεται απαξιωτική αναφορά από τον εσμό των φαντασιόπληκτων που συμβουλεύουν την Πολιτεία) και ό,τι συνδέεται με αυτά, δεν έχουν υποκατάστατα. Απλώς χρειάζεται να ενισχυθούν με αντίστοιχες σε ποιότητα ανθρώπινες συμπεριφορές και ανθρωπογενείς υποδομές. Και σ’ αυτά είναι υπερεπείγον να διοχετευθούν οι δράσεις της Πολιτείας, αντί να αναλίσκονται σε επουσιώδη, τελείως οριακής σημασίας ζητήματα, όπως είναι ο “αγροτουρισμός” και άλλες “σωτήριες” διαβόητες μορφές “εναλλακτικού τουρισμού”.

Η Ελλάδα διαθέτει σαφή, οφθαλμοφανή διεθνή συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τουριστικό τομέα. Και σ' αυτά πρέπει να εγκύπτει με απόλυτη προτεραιότητα η εκάστοτε κυβέρνηση. Οι δήθεν εναλλακτικές μορφές ας αφεθούν στην ευθύνη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η οποία γνωρίζει καλύτερα από την κάθε κυβέρνηση τους πιθανούς κινδύνους και προσδοκώμενες ωφέλειες από τυχούσα επένδυση.

Η ανάκαμψη κινδυνεύει να εξελιχθεί σε φευγαλέα έκλαμψη. Η "κακή εικόνα" επανεμφανίζεται δριμύτερη, με κίνδυνο η σημαντική προσπάθεια που έχει γίνει να αναλωθεί επί ματαίω. Η ολική ποιότητα του τουριστικού μας προϊόντος πρέπει να τυγχάνει της απόλυτης προτεραιότητας της τουριστικής πολιτικής. Είναι δε περίεργο, ότι ενώ κανείς δεν διαμαρτύρεται επειδή τα μονοπάτια μας δεν είναι αρκετά· επειδή οι υποδομές για καταδύσεις είναι ανεπαρκείς· επειδή δεν έχουμε αρκετά γήπεδα γκολφ· επειδή δεν έχουμε αναπτύξει τον "αγροτουρισμό"· εμείς να αναλίσκόμεθα σ' αυτά κα όχι στα υπαρκτά σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται με το συγκριτικό μας πλεονέκτημα.

Η σε πολύ καλή εξελισσόμενη εφεινή τουριστική περίοδος (ελπίζομε να τεκμηριωθεί και συναλλαγματικά), ασφαλώς έχει προσδιορισθεί από τις συνέπειες των ολυμπιακών αγώνων και την ικανοποιητικού βαθμού διαφήμιση και προβολή που ακολούθησε. Εμπεριέχει, όμως, και όχι επουσιώδη στοιχεία μη οικονομικής συγκυρίας. Τα στοιχεία αυτά είναι γνωστά. Είναι κρίμα να ευρεθούμε κατά τα προσεχή έτη στην ανάγκη να αναζητούμε δικαιολογίες για τυχούσα οπισθοδρόμηση, την οποία όλοι απευχόμεθα.

Πίνακας 1 Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς Ιανουάριος - Ιούλιος					
	2004	2005	2006	% μεταβολή	
				2005/4	2006/5
1. Θεσσαλονίκη	619.129	628.268	647.485	1,48	3,06
2. Καβάλα	56.764	49.287	54.784	-13,17	11,15
(Β. Ελλάς)	675.893	677.555	702.269	0,25	3,65
3. Ηράκλειο	1.019.430	1.065.479	1.159.503	4,52	8,82
4. Χανιά	293.781	308.711	372.946	5,08	20,81
(Κρήτη)	1.313.211	1.374.190	1.532.449	4,64	11,52
5. Ρόδος	615.968	629.112	711.111	2,13	13,03
6. Κως	329.981	318.766	344.616	-3,40	8,11
(Δωδεκάνησος)	945.949	947.878	1.055.727	0,20	11,38
7. Κέρκυρα	452.460	457.109	471.704	1,03	3,19
8. Κεφαλονιά	85.388	79.847	90.342	-6,49	13,14
9. Ζάκυνθος	263.733	256.807	263.193	-2,63	2,49
10. Άκτιο	77.682	79.157	78.488	1,90	-0,85
(Ιόνια Νησιά)	879.263	872.920	903.727	-0,72	3,53
11. Μυτιλήνη	41.039	39.031	40.156	-4,89	2,88
12. Χίος	9.341	7.909	8.890	-15,33	12,40
13. Σάμος	67.230	65.136	71.192	-3,11	9,30
(Β. Αιγαίο)	117.610	112.076	120.238	-4,71	7,28
ΣΥΝΟΛΟ	3.931.926	3.984.619	4.314.410	1,34	8,28

Πίνακας 2 Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς Ιούλιος					
	2004	2005	2006	% μεταβολή	
				2005/4	2006/5
1. Θεσσαλονίκη	175.482	179.838	183.247	2,48	1,90
2. Καβάλα	20.882	18.127	21.796	-13,19	20,24
(Β. Ελλάς)	196.364	197.965	205.043	0,82	3,58
3. Ηράκλειο	356.368	409.676	445.698	14,96	8,79
4. Χανιά	108.042	113.444	135.398	5,00	19,35
(Κρήτη)	464.410	523.120	581.096	12,64	11,08
5. Ρόδος	223.893	253.375	289.219	13,17	14,15
6. Κως	132.019	131.735	145.455	-0,22	10,41
(Δωδεκάνησος)	355.912	385.110	434.674	8,20	12,87
7. Κέρκυρα	181.678	191.743	201.374	5,54	5,02
8. Κεφαλονιά	30.603	29.618	35.065	-3,22	18,39
9. Ζάκυνθος	101.528	102.278	105.264	0,74	2,92
10. Άκτιο	29.892	32.468	33.062	8,62	1,83
(Ιόνια Νησιά)	343.701	356.107	374.765	3,61	5,24
11. Μυτιλήνη	16.250	14.624	15.457	-10,01	5,70
12. Χίος	3.244	2.607	3.392	-19,64	30,11
13. Σάμος	24.993	24.830	27.604	-0,65	11,17
(Β. Αιγαίο)	44.487	42.061	46.453	-5,45	10,44
ΣΥΝΟΛΟ	1.404.874	1.504.363	1.642.031	7,08	9,15

Πίνακας 3				
Τουριστικές Συναλλαγματικές Εισπράξεις				
(σε εκατ. €)				
2006	2005	2006	% μεταβολή	αφίξεις
			2006/5	% μεταβολή
Ιανουάριος - Μάρτιος	617,0	555,0	-10,0	
Ιανουάριος - Απρίλιος	987,0	980,0	-0,7	
Ιανουάριος - Μάιος	1.972,0	1.894,0	-4,0	5,6
Τουριστικό Συναλλαγματικό Ισοζύγιο				
(Πλεόνασμα)				
Ιανουάριος - Μάρτιος	66,0	88,0		
Ιανουάριος - Απρίλιος	271,0	310,0	33,3	
Ιανουάριος - Μάιος	1.041,0	982,5	-5,6	